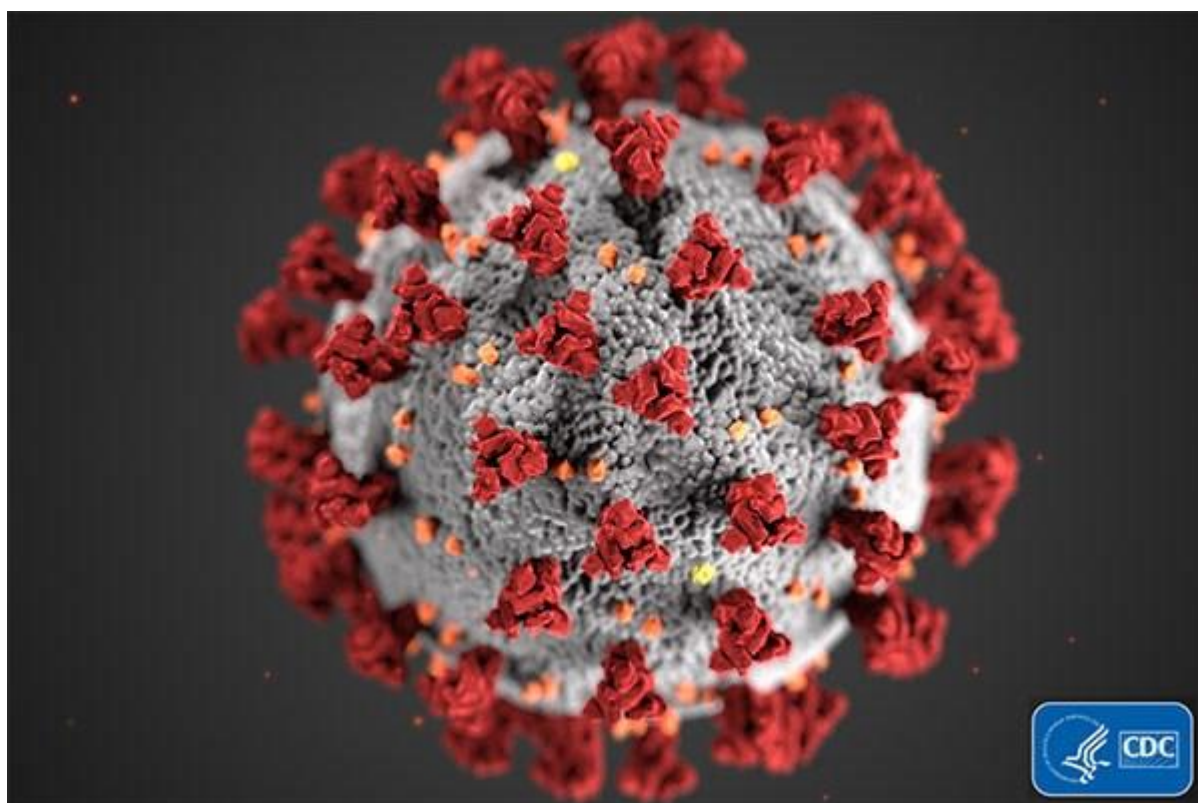

Effekterna av Corona/Covid-19 för Innovationsföretagens medlemmar

Rapport 3

En snabbenkät – insamlad 14-16 april 2020

Stockholm, 20 april 2020

Bakgrund

Med anledning av den snabba händelseutvecklingen till följd av Coronapandemin följer Innovationsföretagen nu kontinuerligt upp effekterna för våra medlemmar. Dels för att kunna informera om läget i branschen och kunna ge bästa möjliga stöd till medlemsföretagen, dels för att informera politikerna om vilka åtgärder som krävs för att stödja företagen i branschen.

Metod och fakta

Enkäten, som mejlades ut till drygt 550 vd:ar, divisionschefer och andra beslutsfattare hos Innovationsföretagens medlemmar, var öppen mellan den 14 och 16 april. Den genererade 182 svar från företag som tillsammans sysselsätter knappt 30 000 medarbetare i Sverige. De svarande representerar 51 industriteknikkonsulter och techföretag, 61 arkitektföretag och 70 teknikkonsultföretag (bygg och anläggning).

Frågeställningar

Nedan redovisas frågeställningarna i enkäten.

Två frågor om verksamhetsområde och antal anställda.

Har ditt företag påverkats av den pågående Coronakrisen?

Har ni på grund av Coronakrisen:

- Tappat befintliga uppdrag?
- Fått befintliga uppdrag uppskjutna?
- Tappat i orderingång?
- Fått en högre sjukfrånvaro?
- Fått en högre VAB-frånvaro?

Ungefär hur mycket har det påverkats? Svara i siffror så gott du kan.

- Hur många personer har varslats/sagts upp? (Antal personer)
- Planerar ni att varsla/säga upp personal? Hur många i så fall?
- Hur många personer har permitterats? (Antal personer)
- Planerar ni att permittera personal? Hur många i så fall?

Frågor om likviditet:

- Har ni svårare att få betalt av era kunder pga Coronakrisen?
- Bedömer ni att risken för brist på likviditet har ökat i ert företag på grund av Coronakrisen?
- Har ni sökt krediter från er bank med anledning av Coronakrisen?
- Om ni sökt krediter: Har ni fått ansökan beviljad?
- Om ni sökt krediter: Har ni fått ansökan avslagen?
- Om ni sökt krediter: Väntar ni fortfarande på beslut?

Förväntar du att effekterna av Coronakrisen på ditt företags verksamhet kommer att öka?

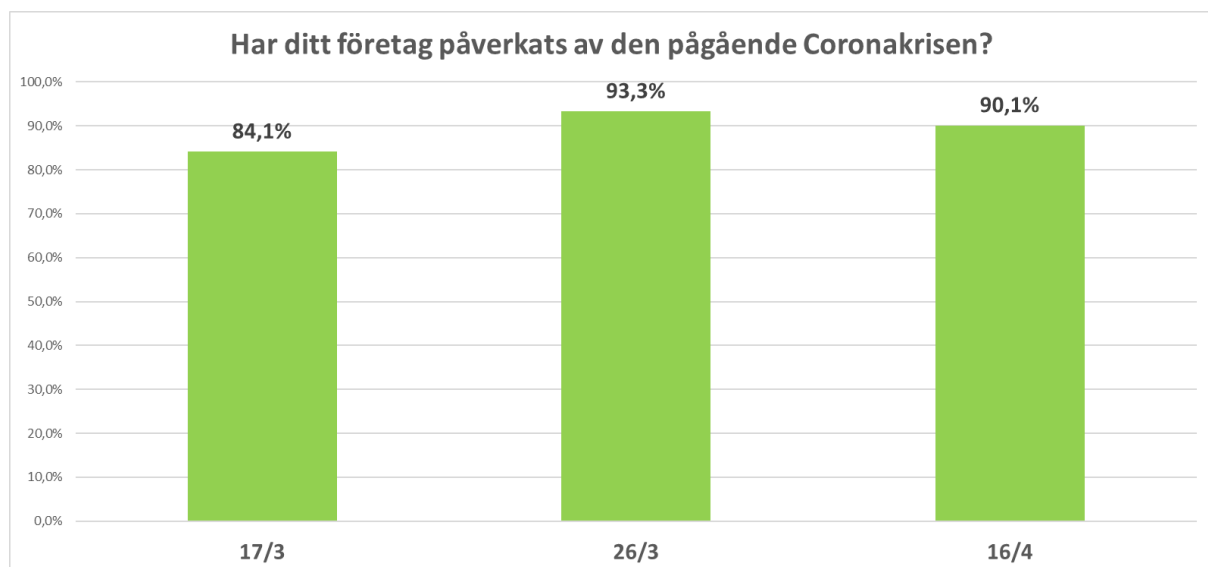
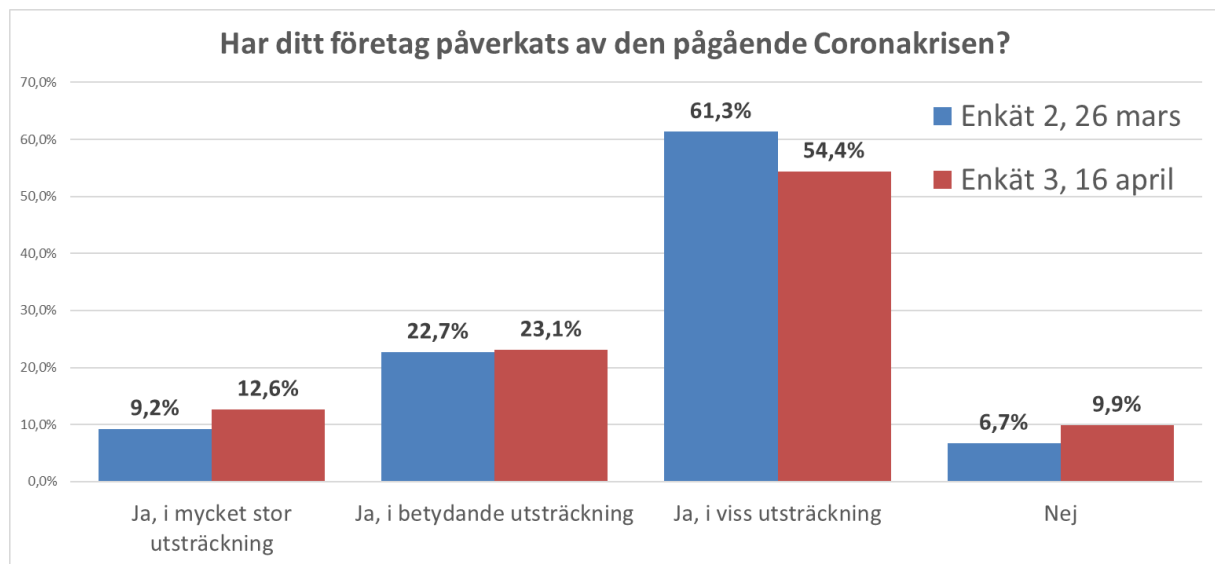
Öppen textfråga.

Resultat

Nedan redovisas resultaten från enkäten, fråga för fråga. Även skillnaden mellan denna och de två tidigare mätningarna (16-17 mars och 25-27 mars) visas. I slutet sammanfattas och analyseras enkäten.

1. Har ditt företag påverkats av den pågående Coronakrisen?

De allra flesta (90,1 %) företagen upplever att de påverkats av den pågående Coronapandemin. I den förra mätningen upplevde 93,3 % av företagen att de påverkats. Att andelen kan vara lägre nu beror på olika stora underlag i de två mätningarna. I den här undersökningen medverkade 182 företag, jämfört med 119 i den föregående undersökningen. Det är dock något fler företag som upplever att de påverkats i mycket stor eller betydande utsträckning i den här undersökningen. Så även om andelen företag som inte påverkats eller endast påverkats i viss utsträckning är i klar majoritet (64,3 %) så ökar graden av påverkan.

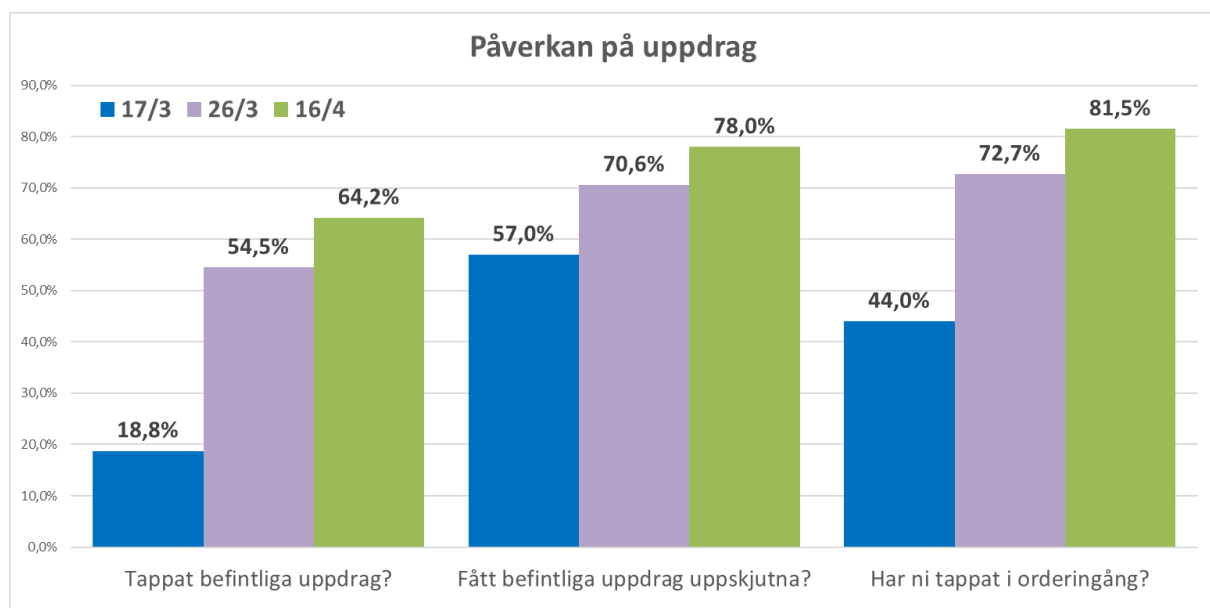

Det är vissa skillnader mellan de olika verksamhetsområdena. Teknikkonsulterna är de som påverkats i minst utsträckning. 17,1 % har inte påverkats alls och 67,1 % har endast

påverkats i viss utsträckning. Därmed har 15,7 % av teknik konsulterna påverkats i betydande eller mycket stor utsträckning. De som påverkats mest är industrikonsulterna där 58,8 % av företagen påverkats i betydande eller mycket stor utsträckning. Endast 3,9 % har inte påverkats alls och 37,3 % i viss utsträckning. Bland arkitektföretagen har 39,3 % av företagen påverkats betydande eller mycket stor utsträckning. 6,6 % har inte påverkats alls och 54,1 % har påverkats i viss utsträckning.

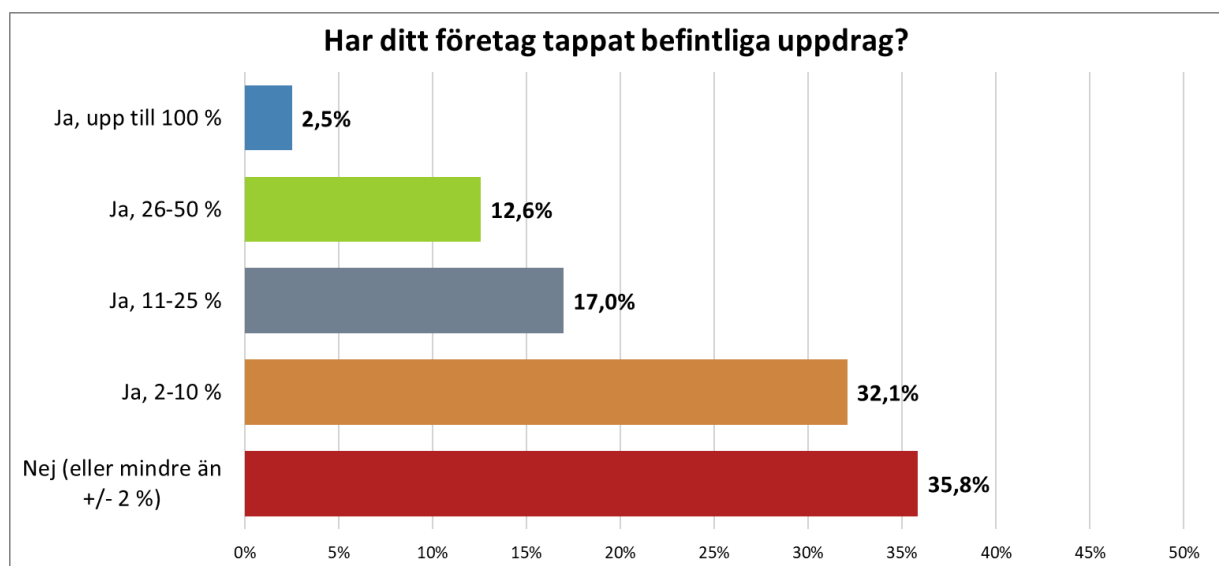
2. Hur har ditt företag påverkats?

Företagen tillfrågades om de påverkats på olika sätt och hur mycket (i procent eller antal) enligt frågorna nedan. En tydlig ökning mellan undersökningarna är tydlig i diagrammet nedan, som ger en samlad bild över utvecklingen av påverkan på uppdrag.

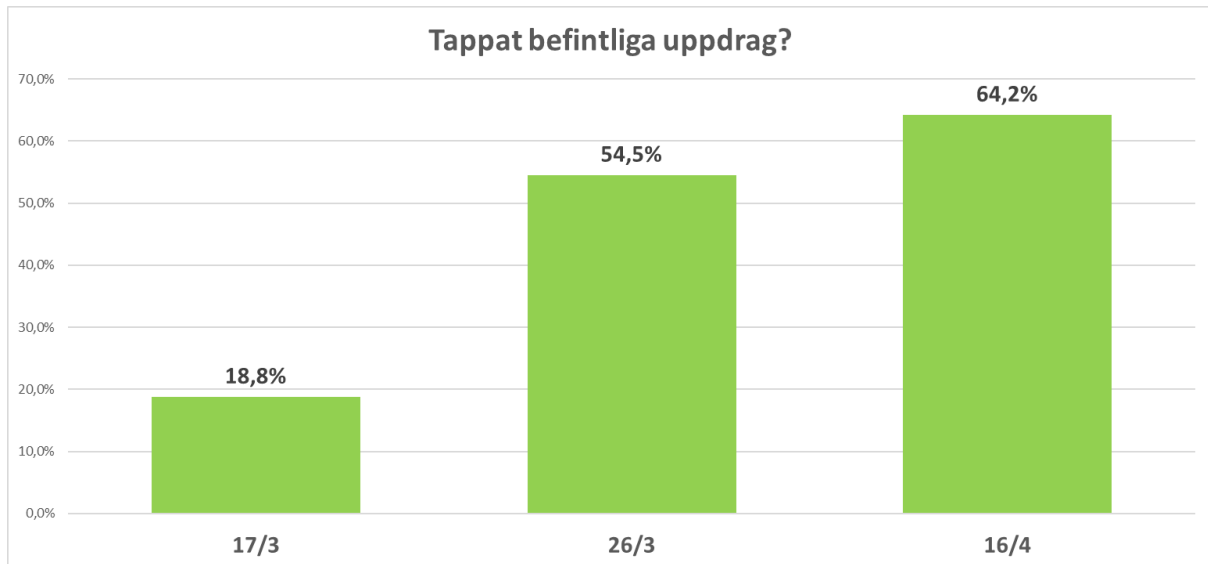

2.1. Har ni tappat befintliga uppdrag?

64,2 % av företagen har tappat befintliga uppdrag. Hälften av dem (32,1 %) har dock endast tappat uppdrag i en relativt liten utsträckning (2-10 %).

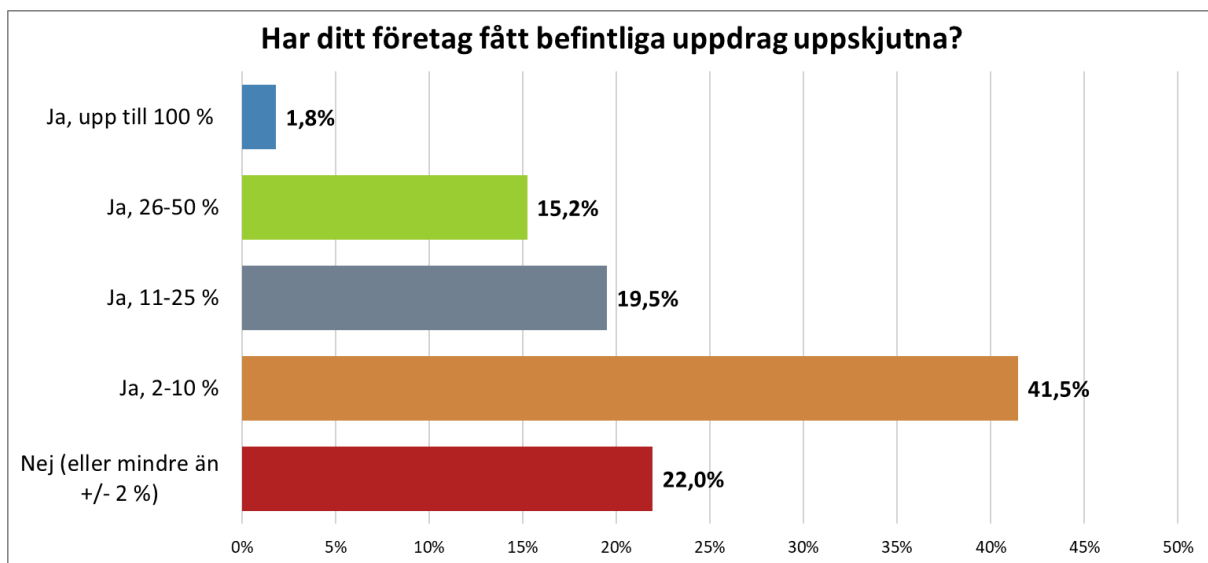

Industrikonsulterna har tappat mest uppdrag. 83,7 % av dem har tappat uppdrag i någon utsträckning. 22,4 % har tappat mellan 2-10 %, resterande 61,2 % har tappat mellan 11-100 % av uppdragen. Endast 16,3 % av industrikonsulterna har inte tappat uppdrag alls. Bland arkitektföretagen har 43,6 % av företagen inte tappat uppdrag och 38,2 % har endast tappat mellan 2-10 % av uppdragen. Av teknik konsulterna har 45,5 % inte tappat några uppdrag alls och 34,5 % har tappat mellan 2-10 %.

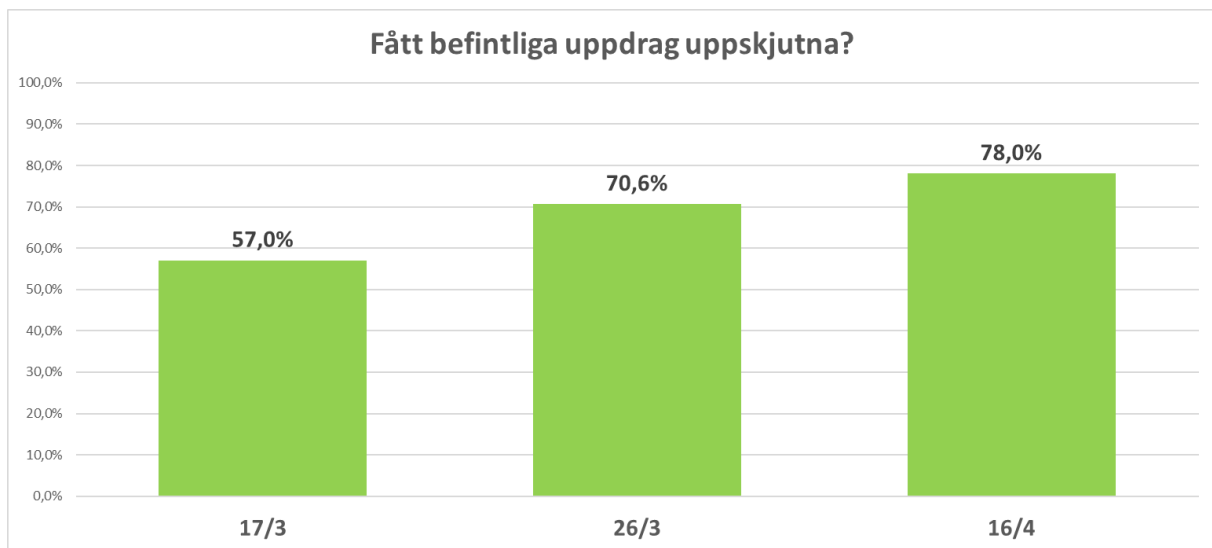

2.2. Har ni fått befintliga uppdrag uppskjutna?

78,0 % av företagen har fått uppdrag uppskjutna. De flesta (41,5 %) än så länge i relativt liten omfattning. 22,0 % har inte fått några uppdrag alls uppskjutna. Arkitektföretagen redovisar högst andel företag som fått uppdrag uppskjutna; 80,7%. Motsvarande siffror för industri- och teknik konsultföretagen är 75,5 % respektive 77,6 %.

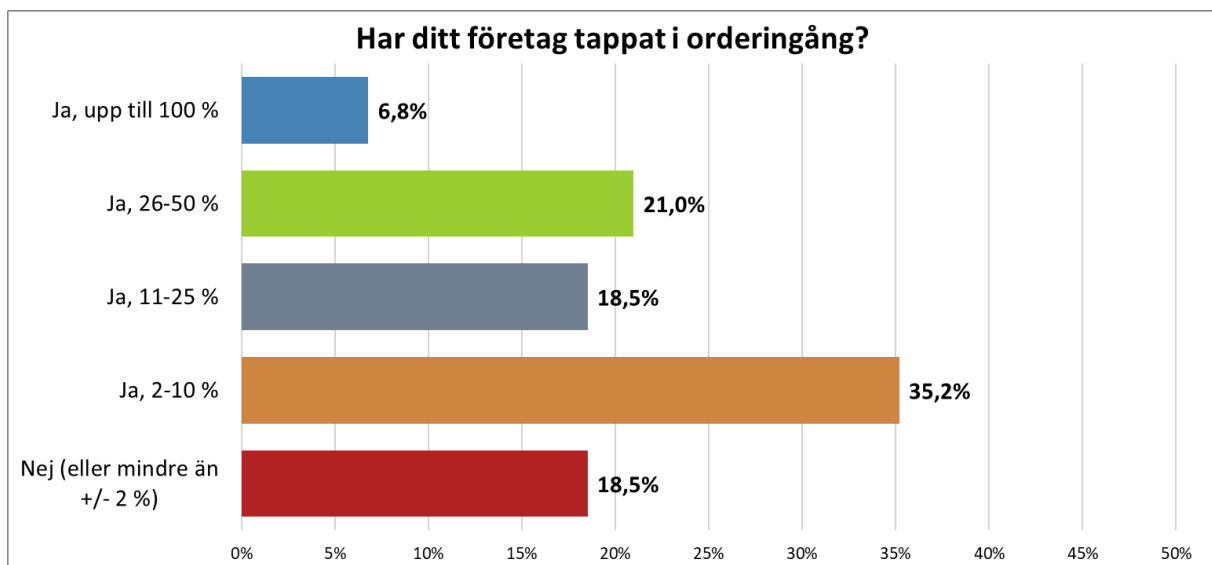

Trenden att andelen företag som får uppdrag uppskjutna ökar är tydlig i diagrammet som följer. 78,0 % i den här undersökningen, mot 70,6 % i den förra och 57,0 % i den första undersökningen.

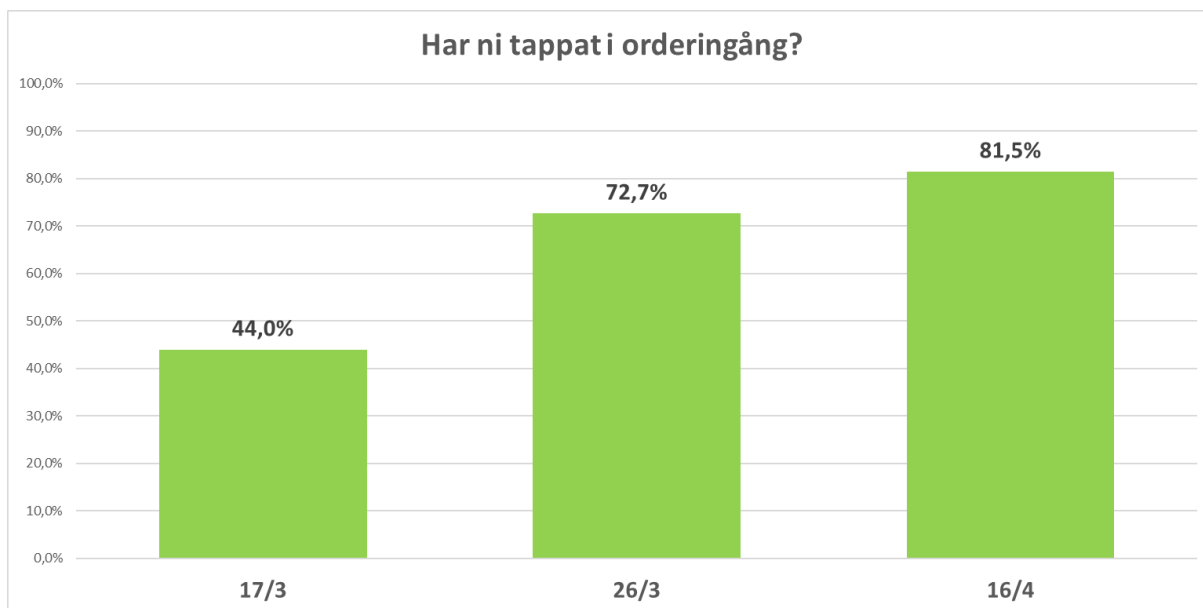
2.3. Har ni tappat i ordergång?

Drygt fyra av fem (81,5 %) av företagen har tappat i ordergång. Tappet börjar bli oroande. 46,3 % har tappat 11 % eller mer i ordergång.

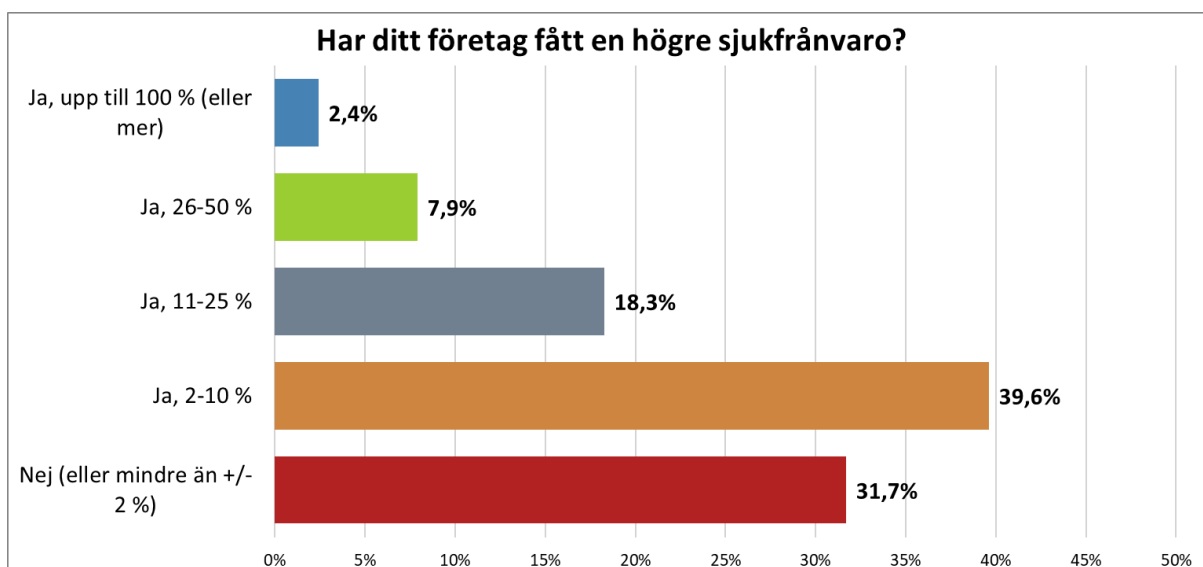
Industrikonsulterna har tappat mest i ordergång. 50 % har tappat minst 26 % av ordergången och endast 10,9 % har inte tappat alls. Motsvarande siffror för arkitektföretagen är 25,0 % har tappat minst 26 % av ordergången och 17,9 % har inte tappat alls. Av teknik konsulterna har 13,3 % tappat minst 26 % av ordergången och 25,0 % har inte tappat alls.

Trenden mellan undersökningarna illustreras i diagrammet nedan, där andelen företag som tappat i ordergång ökat från 44,0 % i den första undersökningen till 81,5 % i den här undersökningen.

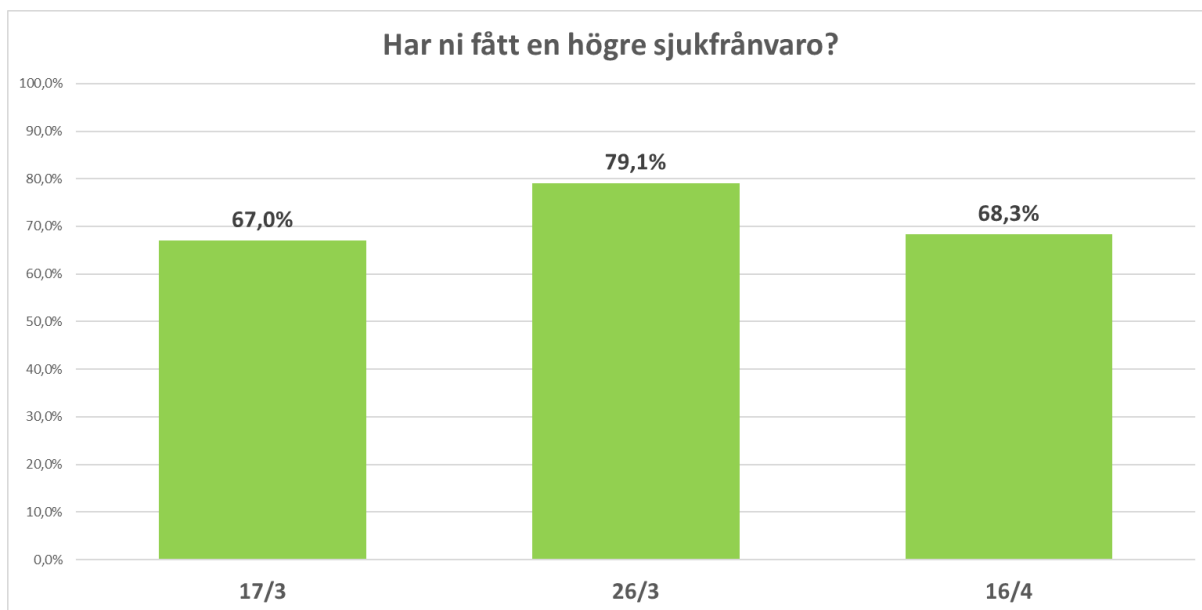
2.4. Har ni fått en högre sjukfrånvaro?

Drygt två av tre (68,3 %) företag redovisar ökad sjukfrånvaro. 28,7 % rapporterar att den ökat med minst 11 %. 39,6 % uppger att den ökat med 39,6 %.

Det ser ut som att andelen företag som rapporterar att sjukfrånvaron ökat är mindre i den här undersökningen jämfört med den förra. 68,3 % nu mot 79,1 % då. En del av differensen kan nog förklaras av att fler företag deltog i den här undersökningen. Men det är möjligt att sjukfrånvaron faktiskt har minskat jämfört med i mitten av mars.

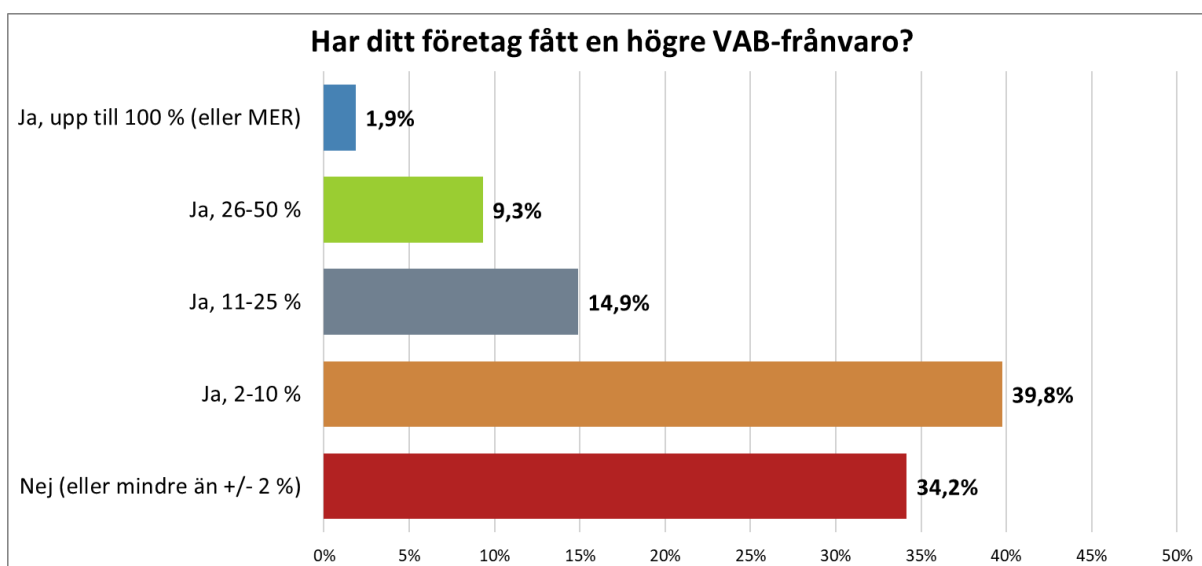
Nedan redovisas resultaten från de tre genomförda undersökningarna.

Arkitektföretagen redovisar störst ökning i sjukfrånvaron. 71,9 % av företagen redovisar ökad sjukfrånvaro. 26,3 % redovisar ökning på minst 11 %. Bland teknik konsulterna redovisar 69,0 % en ökad sjukfrånvaro och 32,8 % ökad sjukfrånvaro på minst 11 %. Av industrikonsulterna har 63,3 % en ökad sjukfrånvaro och för 26,5 % har den ökat med minst 11 %.

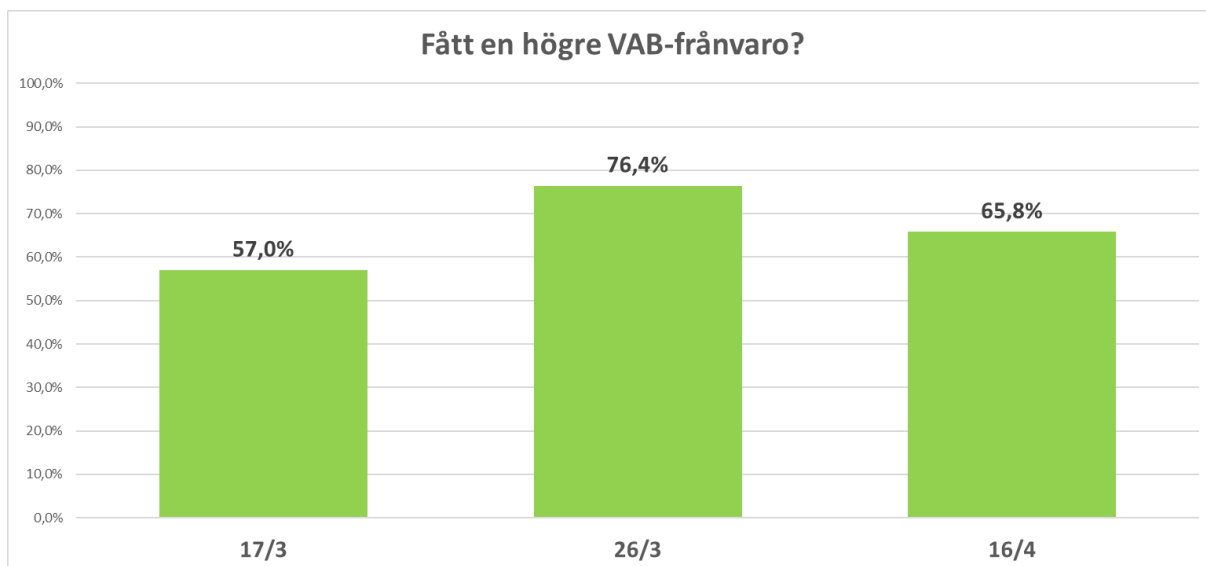
2.5. Har ni fått en högre VAB-frånvaro?

65,8 % av företagen har fått en högre VAB-frånvaro. 26,1 % redovisar en ökning på minst 11 %. Högst notering redovisar arkitektföretagen med 73,2 %. Motsvarande siffror för industrikonsulterna och teknik konsulterna är 57,4 % respektive 65,5 %.

Även VAB-frånvaron verkar ha minskat sedan den andra undersökningen. Det kan delvis kanske förklaras av att fler företag deltog i den här undersökningen. Men det är troligt att VAB-frånvaron faktiskt har minskat. Delvis tack vare att de flesta ändå arbetar hemifrån nu.

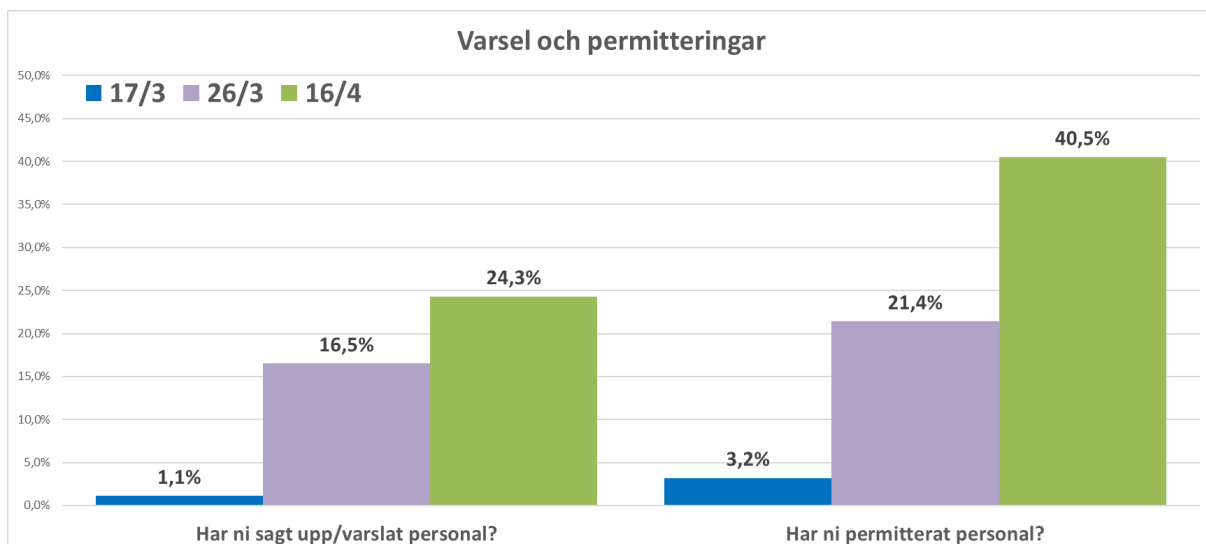

2.6. Har ni sagt upp/varslat personal?

Varsel och permitteringar har en klar ökande trend. I den första undersökningen hade endast 1,1 % av företagen varslat personal och 3,2 % hade permitterat personal. I den här undersökningen har 24,3 % av företagen varslat och 40,5 % permitterat personal.

Nedan redovisas den samlade utvecklingen över varsel och permitteringar i de tre genomförda undersökningarna.

I den här undersökningen rapporterade 24,3 % av företagen att de varslat personal. Sammanlagt hade företagen varslat drygt 400 medarbetare, eller 1,7 % av de medverkande företagens samlade personalstyrka. Industrikonsulterna har varslat mest. De har varslat 2,7 % av personalstyrkan. Arkitekterna och teknikonsulterna har varslat 1,6 % respektive 1,1 % av personalstyrkan.

36,2 % av de medverkande företagen signalerar att de planerar fler varsel. Sammantaget knappt 600 medarbetare. Industrikonsulterna och arkitekterna har flest företag som planerar att varsla; 41,5 % respektive 39,1 %.

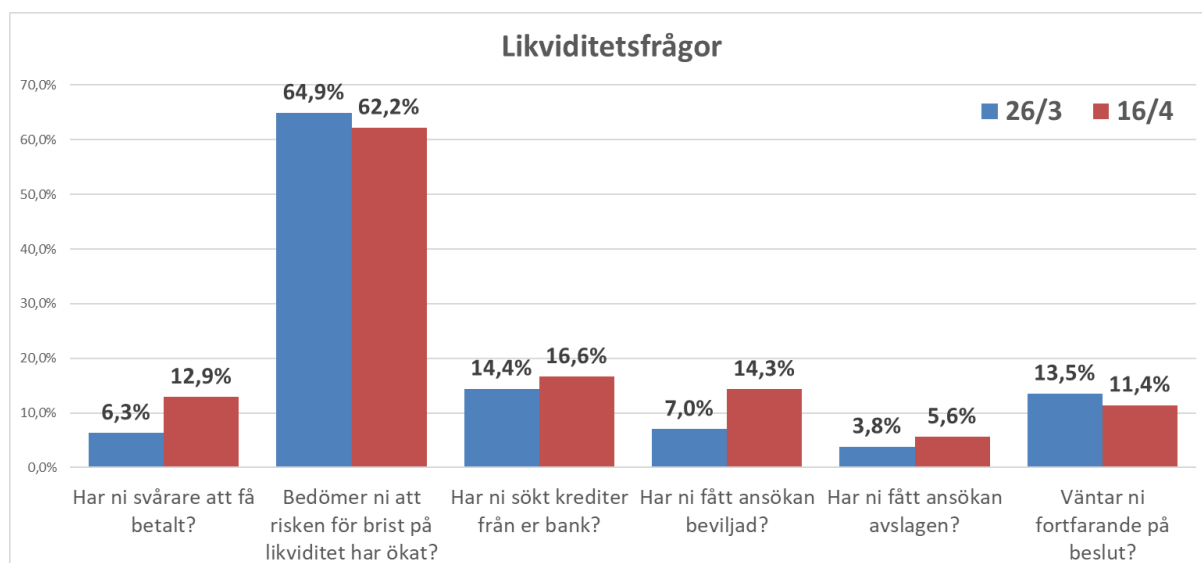
40,5 % av de medverkande företagen har permitterat sammanlagt drygt 2500 medarbetare, eller 10,5 % av den samlade personalstyrkan. Industrikonsulterna har permitterat mest. 63,6 % av industrikonsultföretagen har permitterat 19,8 % av sin personalstyrka. Bland arkitektföretagen har 42,6 % av företagen permitterat 17,5 % av personalstyrkan och 36,7 % av teknik konsulterna har permitterat 3,5 % av sin personalstyrka.

48,4 % av företagen planerar att permittera mer framöver. Det är svårt att precisera hur många det kan komma att handla om. Men minst lika många som redan har permitterats är nog rimligt att vänta sig. 60,6 % av industrikonsulterna planerar fler permitteringar. Bland arkitektföretagen och teknik konsulterna planerar 52,4 % respektive 36,7 % att permittera framöver.

3. Frågor om likviditetsproblem

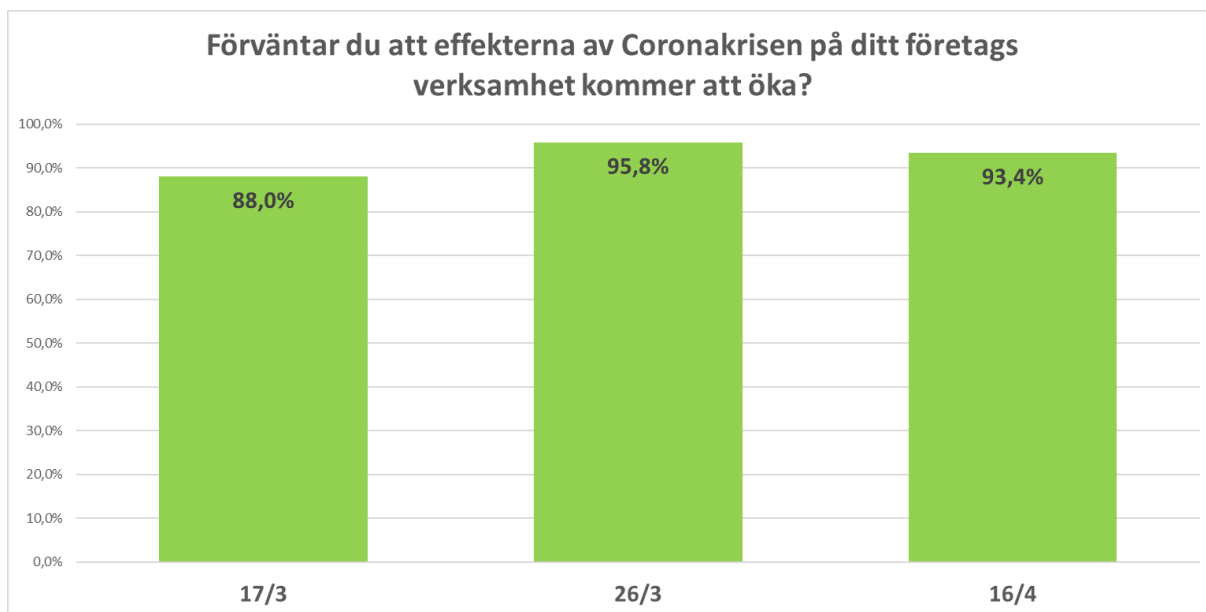
Än så länge är det relativt få företag som uppger att de har svårare att få betalt av sina kunder, men de har ändå dubblrats sedan förra undersökningen. 12,9 % av företagen svarade att de har svårare att få betalt, mot 6,3 % i den förra undersökningen. däremot bedömer ungefär två av tre företag att risken för likviditetsbrist ökat på grund av Coronapandemin.

I diagrammet som följer redovisas hur företagen svarat kring betalnings- och likviditetsproblem i den här och förra undersökningen.

4. Förväntar du dig att effekterna av Coronakrisen på ditt företags verksamhet kommer att öka?

Nästan samtliga företag förväntar sig att effekterna på företagen av Coronakrisen kommer att öka. 93,4 % av företagen i den här undersökningen tror att effekterna kommer att öka.

5. Kommenterar från medlemmar

Nedan presenteras ett axplock av kommentarerna som lämnades i den sista (fritext) frågan.

- Uppsägning av personal, med tapp på kompetens.
- Varsel på minst halva arbetsstyrkan.
- Det är hösten som är orosmomenten kring framtida arbetsbeläggning.
- Vi är oroad för de långsiktiga konsekvenserna för samhällsekonomin i allmänhet, och för bygg- och fastighetsbranschen i synnerhet. Vi befarar en ordentlig konjunkturedgång efter sommaren.
- Vi kommer att korttidpermittera nästan hela arbetsstyrkan.
- Utökad möjlighet till kortidspermittering mycket viktigare är lånefrågan för oss.
- Med permitteringar och ansökning om arbetsgivaravgifter, m fl statliga bidrag, så tror vi oss klara oss fram till semestern.
- Planering av åtgärder för att minska kostnader (varsel eller korttidsarbete) görs.
- Vi följer upp ekonomin på veckobasis för att snabbt kunna agera om läget förändras.
- Risk för likviditetsbrist på sikt.
- Minskad orderingång, speciellt efter sommaren då allt ska starta upp igen. Likviditetsproblem i höst om vi inte lyckas bromsa kostnader tillräckligt snabbt. Statliga stödpaket kan hjälpa till samt temporära likviditetslån.
- Statens erbjudande om krediter är inte intressanta, även om nu räntan sänkts från 6,6 % till 3,1 %.
- Om konjunkturen går ner långsiktigt är uppsägningar mer rimliga än permitteringar. Då gäller som alltid att anpassa resurserna efter kundernas efterfrågan.

- Att Sveriges exportföretag stoppar utveckling av nya produkter & system är på sikt en stor risk för Sveriges konkurrenskraft, och något vi blir direkt påverkade av.
- De förslag som regeringen presenterat är inte till för småbolag. Endast storbolag som AB Volvo, Scania m fl, som redan har god ekonomi, kan utnyttja det som regeringen erbjuder. Det sorgliga är att vi tjänsteleverantör till storbolagen är de som drabbas.
- Rimligen borde orderingång påverkas av en försiktighet i branschen. Skulle tro att påverkan blir störst efter semestern eller möjligen juni.
- Det stora problemet är hela världsekonomin. Kommer det att finnas projekt till hösten?
- Kommer det inte in nya uppdrag så kommer vi och stora delar av branschen att försvinna.
- Osäker konjunktur, märker en avmattning men ännu ingen tvärbromsning. Tror hösten blir tuff.
- En lågkonjunktur påverkar såklart på längre sikt. Främst vad gäller hur "vågade" vi kan vara gällande anställningar
- Vi tror att orderingången kommer att gå ner och att förväntade projekt kommer att skjutas upp. Vi har också ramavtal med en aktör som i dagsläget knappt håller sig på ytan.
- Vi är oroliga för hösten och hur orderingången kommer se ut då. Tror på långsiktiga konsekvenser av detta.
- Vi tror att vi inte kommer få in några nya jobb på flera månader. Vårt företag klarar inte det. Vi har alltid haft kort framförhållning, men det funkar inte nu.
- Effekterna av Coronakrisen kommer att öka i stor utsträckning om nuvarande situation håller i sig längre än en månad till.
- Om inte uppdragsläget ljusnar framöver så kommer vi behöva varsla ytterligare medarbetare.
- Prispressen kommer att öka i uppdragen.
- Beställare vill pruta på redan ingångna avtal.

Slutsatser

Nästan alla företag känner av Coronakrisens effekter. Ungefär vart tionde företag verkar klara sig relativt opåverkat. I den första undersökningen märktes påverkan av mest i produktionen. Personalen var frånvarande på grund av sjukskrivningar och VAB. Frånvaron verkar avta eller vara mindre av ett problem. Dels säkert på grund av att hemarbete blivit normen i många företag. Dels för att påverkan på uppdragen blivit ett större orosmoment än hur man ska hålla igång produktionen. Dessutom har över 12 % av den samlade personalstyrkan varslats eller permitterats. Så brist på uppdrag är ett klart ökande problem för många företag.

64,2 % av företagen har tappat befintliga uppdrag och 78,0 % har fått befintliga uppdrag uppskjutna. Dessutom har 81,5 % noterat en minskning i orderingången. Så det är uppenbart att krisen påverkar uppdrag och orderböcker. Men sett över hela branschen är det fortfarande i relativt begränsad omfattning. Endast 15,1 % av företagen uppger att de tappat mer än 25 % av sina uppdrag och 17,1 % uppger att de fått mer än 25 % av sina uppdrag uppskjutna. Lite fler företag rapporterar dock om en minskad orderingång. 27,8 % av företagen har tappat mer än 25 % av orderingången. Mest påverkade är industrikonsultföretagen. 83,7 % av industrikonsulterna har tappat befintliga uppdrag och 36,7 % har tappat minst 25 % av sina uppdrag. 80,7 % av industrikonsulterna har fått uppdrag uppskjutna och 34,7 % har fått minst 25 % av sina uppdrag uppskjutna. 89,1 % av industrikonsulterna har tappat i orderingång och 50 % har tappat minst 25 % av sin orderingång. Bland arkitekt- och teknikkonsultföretagen är det mycket färre företag som tappat så många uppdrag och i så stor omfattning. Men, det finns givetvis en del företag där med som nu har en stor brist på uppdrag.

Det är tydligt att oron för vad som ska komma är stor. För de flesta företagen verkar problemen som uppstått hittills vara hanterbara och överkomliga. Men, sämre orderingång och inställda eller uppskjutna uppdrag är ett tydligt hot för branschen. Den stora frågan verkar vara vad som händer i höst. Fram till dess klarar sig nog de flesta företagen. Fortsätter krisen att förvärpa ekonomin och investeringarna efter sommaren så kommer bristen på uppdrag att innebära mycket mer omfattande varsel och många fler konkurser eller likvidationer. Ovissheten är det stora hotet. Förhoppningsvis ljusnar läget under sommaren, om pandemin bedöms som så kontrollerad att investeringsviljan kommer igång igen. Det skulle kunna innebära en relativt snabb ökning av igångsättningen av uppskjutna uppdrag och av nya uppdrag. Är läget lika osäkert efter sommaren så kommer effekterna bli mycket allvarligare, där en väsentlig del av branschen kan slås ut. Det är svårt och vanskligt att spekulera i hur det kommer att bli. Men en vågad gissning är att verkligheten hamnar någonstans mittemellan det ljusare och det mörkare scenariot.

David Cramér

Analyschef, Innovationsföretagen

20 april 2020

www.innovationsforetagen.se